

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt den foreslaaede Lovbestemmelse er grundlovstridig eller ikke, kan først bemærkes, at den Omstændighed, at Ødelæggelsen af Raagekolonierne kan paaføre de paagældende Grundejere et paa-viseligt økonomisk Tab, i og for sig ikke giver dem et grundlovsmæssigt Krav paa Erstatning. Det er nemlig almindelig anerkendt, at Lovgivningsmagten er berettiget til at drage almindelige Grænser for Ejendomsretten, selv om de Ejendoms- genstande, der berøres af den paagældende Lovgivning, derved endog i betydelig Grad taber i økonomisk Værdi. Spørgsmaalet er nu imidlertid, om der her maa siges at foreligge en saadan uden Erstatning tilladelig Begrænsning af Ejendoms- retten, eller om Loven, hvis Forslaget vedtages uforandret paa dette Punkt, maa siges at gøre et saadant Indgreb i Ejendomsretten, som denne beskyttes imod af Grundlovens § 82.

Ifølge Sagens Natur er det nu vel ikke muligt at opstille nogen skarp Grænse for Omraadet for Grundlovens § 82, og Spørgsmaalet om, hvorvidt en Foranstaltning, der for en større eller mindre Kreds af Personer medfører et økonomisk Tab, er grundlovstridig, er derfor som beroende paa et Skøn altid noget tvivlsomt. Jeg ser dog ikke rettere end, at et saadant Paabud som det i det om- handlede Lovforslag indeholdte om Ødelæggelse af Raagekolonier uden Erstatning til den Person, for hvem Kolonierne hidtil har været en Kilde til Indtægt, ikke kan siges at være i Strid med Grundlovens § 82, idet Lovgivningsmagten for- mentlig maa være berettiget til at forbyde Opdrættelsen af eller paabyde Øde- læggelse af saadanne Dyr, som efter Lovgivningsmagtens Skøn er skadelige uden at være nødvendige for Samfundshusholdningen.

Det er for det første utvivlsomt, at et almindeligt Forbud mod at holde visse Dyr eller Genstande i sin Besiddelse eller anvende dem paa visse Maader ikke kan berettigge Ejeren til Erstatning. Saadanne almindelige Indskrænkninger i Ejendomsretten maa enhver Ejer finde sig i, selv om de paafører ham Tab, jfr. Pl. 24. December 1823 (Forbud mod Kaardestokke), Lov 14. Februar 1874 (Forbud mod visse Tændstikker) og Lov Nr. 55 af 27. Marts 1903 § 1 (Forbud mod Berberisbuske).

Noget anderledes stiller Forholdet sig, naar Lovgivningen ikke indeholder noget almindeligt Forbud mod den paagældende Ting eller Benyttelse, men — saaledes som det heromhandlede Lovforslag — som Følge af en konkret Inter- essekollision paalægger en Person at ofre sin Interesse af Hensyn til den anden Parts Interesse. I disse Tilfælde maa som Hovedregel opstilles, at Ejeren har en grundlovsmæssig Ret til Erstatning for det Tab, som han lider, og dette synes ogsaa anerkendt af Lovgivningen, se f. Eks. Vandløbsloven af 28. Maj 1880 § 34 fg. og Ferskvandsfiskeriloven af 4. Maj 1907 § 4, men der maa dog for- mentlig anerkendes en Undtagelse fra denne Regel i det Tilfælde, at Interesse- kollisionen fremkommer derved, at den ene Ting, som ikke selv er af Betydning for Samfundsøkonomien, paa Grund af sin egen Beskaffenhed truer den anden, nyttige Ting med Skade. I saadanne Tilfælde maa formentlig Lovgivningsmagten uden Erstatning kunne forbyde den skadelige Ting, jfr. Matzen Statsret III, 4de Udgave p. 354—55, og Morgenstjerne: Norsk Statsforfatningsret (1ste Udgave) S. 649, hvor det udtales, at Ekspropriationsprincippet ikke er anvendeligt, naar en Ting „paabydes tilintetgjort eller gjort ubrugbar som sundhedsfarlig eller paa anden Maade skadelig, saaledes naar det gjælder giftige Brugsgenstande, bedær- vede eller sundhedsfarlige Fødemidler, Husdyr lidende af smitsom Sygdom, falde- færdige Bygninger og Broer eller lignende“. Ødelæggelsen finder her Sted efter et lignende Synspunkt som det, der ligger til Grund for Nødværgeprincippet, og det kan derfor bestemmes, at Ejeren ingen Erstatning faar for det tilintetgjorte.

Til en vis Grad er, saa vidt ses, den fremstillede Grundsaetning ogsaa gennemført i den gældende Lovgivning. Hovedeksemplet herpaa frembyder Lov Nr. 55 af 27. Marts 1903 om Foranstaltninger mod Udbredelse af Rustsvampe. Ikke blot forbydes det i Loven at have Berberisbuske uden særlig Tilladelse — et saadant almindeligt Forbud giver efter det tidligere bemærkede ingen Ret til Erstatning —, men der tillægges endvidere enhver Jordbruger Ret til at forlange, at der ikke indenfor en vis Afstand fra Ejendommens Skel maa forefindes Planter af Korsved og Cypresvortemælk, samt til at forlange, at saadanne Planter fjernes af Brugeren af det paagældende Areal. Det fremgaar af Loven, at der ikke kan